

Björn Fjärstedt, "Brev om hopp i en uppbruten tid". Artos förlag 2013. 120 sidor.

Jag har läst "Brev om hopp i en uppbruten tid" av förre Visbybiskopen Björn Fjärstedt (BF) som ett vittnesbörd. Efter pensioneringen får här en svensk biskop och bibeltolkare, sprungen ur den högkyrkliga rörelsen, äntligen säga vad han innerst inne tycker och känner.

Vad är det då han tycker och känner? För att få reda i detta har jag nödgats läsa slutet först. Som jag förstår det sammanfattar BF sitt budskap i slutkapitlet "Trons glöd och Guds rikes krafter". I en sekulariserad tid finns spritt över hela jorden "trons glöd" i enskilda gemenskaper som drar människor till sig och manar dem att tjäna sin nästa som sig själv. Dessa trosgemenskaper har förstått att det är Guds rike saken gäller och att detta Guds rike, Guds herravälde har sitt centrum i Jesus som "besegrade det onda, gjorde dödens udd om intet fick Satan på fall". Kyrkan ser BF som "ett redskap, en samlingsplats för gudsríkets sökare, en försmak", livet i kyrkan som ett liv i "Jesu efterföljelse".

Det sägs i övrigt inte mycket konkret om detta liv i Jesu efterföljelse, desto mer om de hjälpmedel den kristne har för att kunna bli en efterföljare. Hon har den kristna traditionen med ursprung i evangelierna, hon har liturgin, som på ett sinnrikt sätt är förbunden med frälsningshistorien, hon har tillgång till kyrkoåret, med alla sina associationer till helgon och helig historia. T o m i en sekulariserad värld gör sig kyrkoårets firningsämnen påminna, trots alla försök att bli kvitt kristna influenser. Liturgins och därmed det kristna livets centrum är eukaristin, en eukaristi som i BF:s bibeltolkning är central redan i evangelierna.

"Slängarna" är många i BF:s framställning. Att han inte gillar "protestantismen" är uppenbart, lika uppenbart att han inte har något till övers för liturgisk försöksverksamhet eller för traditionell folkkyrkotanke. Detta för att ta några exempel i högen. "Slängarna" kan liknas vid domar, där den som är dömd inte har tillfälle att försvara sig. Särskilt allvarligt blir det när BF behandlar bibel och kyrklig traditionsbildning. Här blandar han vad nutida forskning tror sig veta med traditioner och myter utan att redovisa någon åtskillnad. Samtidigt är han kritisk mot bibelkritiken. Som jag förstår det hålls hans förståelse samman av något slags "allmänkyrklig" tolkningstradition. Jag känner igen sättet att behandla bibeln från biskopsmötets "Ord från Gud" (1997).

Vad bibelkritiken anbelangar vet jag att den inte minst omhulldades av den liberala teologin. Jag vet också att en av den liberala teologins grundsatser var ärlighet, dessutom att sanningsfrågan var central för liberalteologerna. Och ärligt uppsåt måste alltid tas på allvar liksom sanningsfrågan.

Själv tror jag som BF att kristen tro lever vidare i de lokala trosgemenskaperna. Lokalförsamlingens betydelse kan inte överskattas. Men för att leva vidare och utvecklas måste kyrkan även lokalt brottas med sanningsfrågan. Tvärt emot BF tror jag att den traditionalism BF förordar i slutändan leder till trons "förpuppning". Tron blir en verklighet för sig, en rest från svunnen tid, något som människor med känsligt samvete och samhällsansvar "respekterar" men för egen del inte känner sig berörda av.

Björn Svärd

